

праці, оскільки коливання цих показників як правило відбувається в досить вузьких межах, а існування зв'язку між ними може бути перевірене статистично.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік. / Ф.Ф. Бутинець – Житомир: ЖІТІ, 2010. – 448 с.
2. Лотиш О.Я. Економіко-математична модель оптимізації витрат на виробництво продукції підприємницьких структур / О.Я. Лотиш // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного інституту: Зб. наук. праць. Вип. 4. – Чернівці, – 2003. – С. 317–320.
3. Рудомін Г.А. Методи побудови економіко-математичної моделі управління витратами на підприємстві. [Електронний ресурс] / Г.А. Рудомін // – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/>
4. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування і планування: навч. посібник / Б.Є. Грабовецький – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.
5. Дякон В.М. Математичне програмування: навч. посіб. / В.М. Дякон. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2007. – 497 с.

Рубан Л.О.

кандидат економічних наук, доцент;

Овчаренко Ю.С.

студентка,

Харківський інститут фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

СТРУКТУРНО-СТАТИСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Враховуючи нестабільність політичної ситуації в країні, яка без сумніву негативно впливає на економіку, у діяльності українських промислових підприємств простежується дефіцит фінансових ресурсів, що приводить до скорочення їх господарської активності, зниження фінансово-економічної результативності та погіршення фінансового стану. Однак не всі підприємства здатні оперативно виявити та усунути перші прояви кризи тим самим наражаючи себе на високий ризик «невиходу» з неї. З огляду на це, гостро постає питання щодо своєчасної та ефективної діагностики фінансового стану, яка дасть змогу виявити несприятливі тенденції розвитку та попередити настання банкрутства. При цьому вирішальну роль відіграє правильний вибір системи показників для діагностики, що надасть змогу достовірно оцінити економічну безпеку та попередити розвиток негативних кризових явищ на підприємстві.

Проблеми діагностики фінансового стану підприємств є темою досліджень багатьох зарубіжних і вітчизняних науковців, однак запропоновані

підходи і методики діагностики фінансового стану, на наш погляд, не повною мірою враховують особливості діяльності вітчизняних підприємств. Тому виникає об'єктивна потреба створення системи діагностики фінансового стану, яка б надавала можливість попереджувати настання кризи на підприємстві та оцінювати її ступінь.

Діагностика фінансового стану підприємства може розглядатись як процес, який дає можливість виявляти порушення пропорцій у фазах циклу кругообігу капіталу на підприємстві на ранній стадії й встановлювати причини, що їх викликали [2]. Тобто, система діагностики фінансового стану повинна забезпечувати як моніторинг, автоматичний облік і розрахунок фінансових показників, так і виявляти області та причини порушень.

Для побудови системи економічної діагностики підприємства в цілому Забродський В., Трескунова Л та Янов Л. пропонують застосувати структурно-статистичний підхід, тобто виділити в його структурі складові частини, що виконують певну функцію чи сукупність однорідних функцій, – підсистеми підприємства, тобто вивчити його структуру [1]. Далі пропонується визначити перелік показників діагностування, до якого включити такі показники, які характеризують діяльність окремих підсистем та одночасно дають можливість здійснити узагальнюючу діагностику стану підприємства.

Отже, дані автори розглядають підприємство як загальну систему діагностики (ЗСД), в якій виділяються підсистеми діагностування – локальні системи діагностики (ЛСД), для котрих визначаються переліки діагностичних показників та алгоритми їх розрахунку – локальні алгоритми діагностики (ЛАД), а також описані алгоритми загальної діагностики (АЗД), що враховують взаємозв'язок між показниками.

Пропонуємо застосувати даний принцип побудови системи діагностики для більш вузького об'єкта – фінансового стану підприємства, тобто розглядати саме фінансовий стан як загальну систему діагностики. Тоді постає проблема виділення локальних систем діагностики фінансового стану та формування для них списків діагностичних показників.

Дослідження, що були проведені Кизимом М.О., Забродським В.А., Зінченком В.А., виявили, що більшість науковців при вимірі фінансового стану підприємства намагались охопити всі три фази циклу кругообігу капіталу: залучення, розміщення та використання [2]. Більш детальний аналіз, здійснений даними авторами, показав, що фазу залучення капіталу характеризують зазвичай показниками фінансової стійкості, фазу розміщення – показниками ліквідності та платоспроможності, а фазу використання – показниками прибутковості (рентабельності) та оборотності капіталу (ділової активності).

Отже, як локальні системи діагностики фінансового стану підприємства доцільно використати фазу кругообігу капіталу: ЛСД 1 «Залучення капіталу», ЛСД 2 «Розміщення капіталу», ЛСД 3 «Використання капіталу». Тоді система діагностики фінансового стану підприємства можна подати у вигляді, представленому на рис. 1.

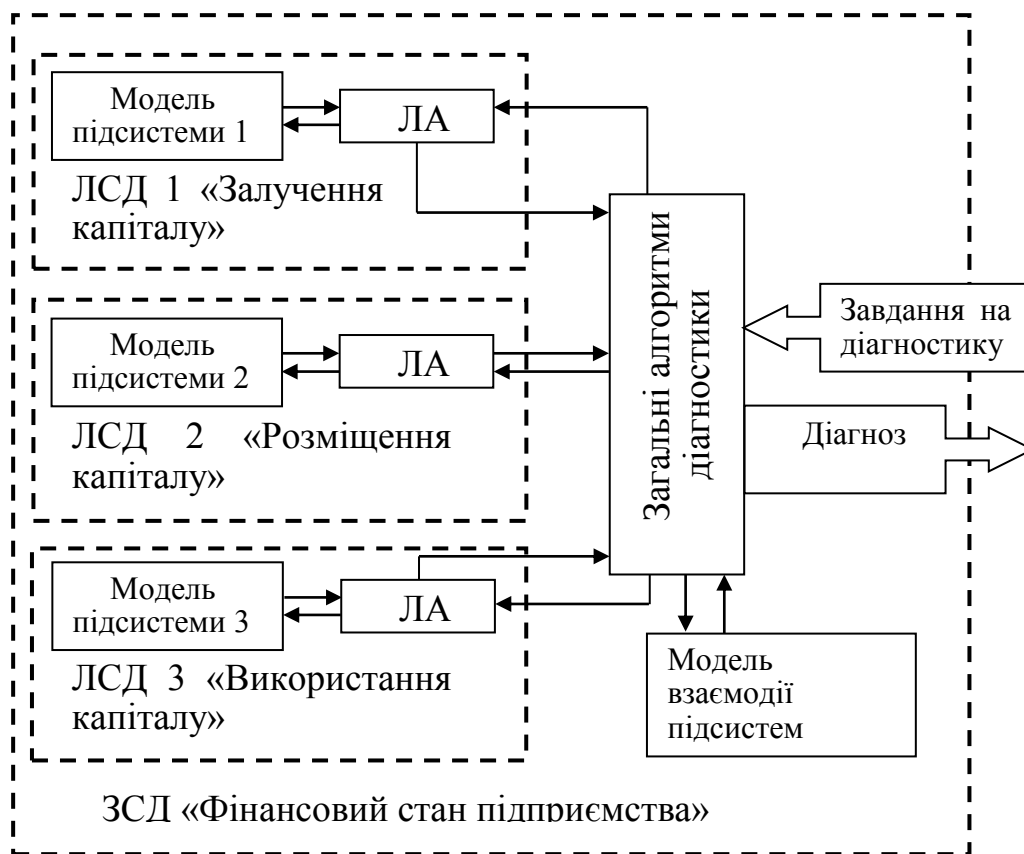

Рис. 1. Система діагностики фінансового стану підприємства

Джерело: розроблено авторами за даними [1]

Наступним кроком побудови системи діагностики фінансового стану підприємства повинно стати формування локальних алгоритмів діагностики за трьома виділеними підсистемами, для чого потрібно визначити переліки показників діагностики та алгоритми їх розрахунку.

Показники, що відбираються для діагностики, повинні утворювати систему, тобто вони повинні описувати найсуттєвіші характеристики фінансового стану підприємства, виключаючи дублювання та суперечливість один одному.

Запропонована система діагностики фінансового стану промислових підприємств дає можливість виявляти негативні тенденції у зміні фінансового стані підприємства за трьома фазами кругообігу капіталу: залучення, розміщення та використання. Дана система діагностики фінансового стану підприємства може функціонувати в двох режимах: 1) цільовий (фундаментальна діагностика) – передбачає робота за певним завданням, що визначається керуючою системою; 2) безперервний (експрес-діагностика) – передбачає збір та аналіз даних з заданою періодичністю за встановленим переліком показників та надання інформації про наявні відхилення.

Список використаних джерел:

1. Забродский В. Экспертная система диагностики деятельности предприятия / В. Забродский, Л. Трескунова // Бизнесинформ. – 1998. – № 21–22. – С. 88–93.
2. Кизим М. О. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія / М. О. Кизим, В. А. Забродський, В. А. Зінченко, Ю. С. Копчак. – Х.: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2003. – 144 с.